

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19Co/812/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3812211380
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 09. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Škultétyová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2015:3812211380.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Škultétyovej a sudkýň JUDr. Beáty Čupkovej a JUDr. Aleny Záhumenskej v právnej veci navrhovateľa Q. W. U., s.r.o X., E. č. 5, N.: XXXXXXXX, zastúpenému O. W., s.r.o X., E. č. 5, IČO: XXXXXXXX proti odporcovi I. W., bytom L., B.. sv. S. XXX/X, zastúpenému Y.. H. S., advokátom so sídlom I., J. W. X/A, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcu Z. na ochranu občana spotrebiteľa V., IČO: XXXXXXXX, so sídlom L., P. č. XX, zastúpeného Y.. H. S., advokátom so sídlom I., ul. J. W. č. X/A, o zaplatenie 8539,96 eur s príslušenstvom na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 17. apríla 2013 č.k. 6C/283/2012-138, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e .**

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd svojim rozsudkom zamietol návrh navrhovateľa, ktorým sa voči odporcovi domáhal zaplatenia sumy 8539,96 eur s 9,25 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 7950,92 eur od 26.11.2011 do zaplatenia a náhrady trov konania. Z vykonaného dokazovania okresný súd zistil, že dňa 14.6. 2007 uzavrel odporca so U. sporiteľňou, a.s. X. Zmluvu o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru odporcovi vo výške 160,000.00,- Sk s úrokovou sadzbou 11,35 %, s poplatkom za poskytnutie úveru vo výške 3200,- Sk, poplatok za správu úveru 60,- Sk mesačne, výškou splátky 2314,- Sk mesačne k 20 dňu v mesiaci, dátumom poslednej splátky 20.5. 2017. Ďalšie podmienky zmluvného vzťahu sú upravené vo Všeobecných obchodných podmienkach v znení dodatkov, ktoré tvoria súčasť zmluvy. Oznámením o postúpení pohľadávky z 12.4. 2011 oznamoval pôvodný veriteľ U. sporiteľňa a.s X. odporcovi postúpenie pohľadávky na navrhovateľa. Zo zmluvy o postúpení pohľadávky a prílohy č. 0568/2011/CE medzi Slovenskou sporiteľňou a.s. Bratislava zo dňa 24.3.2011 a navrhovateľom vyplýva, že U. sporiteľňa a.s. X. postúpila navrhovateľovi pohľadávku voči odporcovi na základe horeuvedenej zmluvy, pričom splatnosť pohľadávky bola 20.5. 2017, pohľadávku tvorila poskytnutá suma 5311,02 eur, zostatok pohľadávky 8539,96 eur, istina celkom 7950,92 eur, úroky celkom 589,04 eur, RU 0 eur, počet dní omeškania 1251. Z Dohody o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku z 17.10. 2011 vyplýva, že túto dohodu podpísal zástupca navrhovateľa a odporca, pričom dohoda obsahuje označenie zmluvných strán a odporca bol označený ako dlžník. V bode 2. pod názvom Uznanie záväzku osoba dlžníka vyhlasuje, že uznáva čo do právneho dôvodu a výšky dlh voči pôvodnému veriteľovi U. sporiteľňa a.s. v sume 7950,92 eur a náklady na inkasné konanie 150,- eur. Forma splatenia úveru bola bližšie v dohode upravená v 50,- eurových mesačných splátkach. Okresný súd s poukazom na vyššie citované ustanovenia právny vzťah medzi účastníkmi konania založený zmluvou označenou ako "Zmluva o splátkovom úvere", i keď ide o zmluvu uzavretú podľa ustanovení Obchodného zákonníka, považoval jednoznačne za spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy, ktorú je možné podriaďiť režimu zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení platnom v čase

uzavretia zmluvy. V predmetnej veci vzniesol odporca a vedľajší účastník námietku premlčania uplatneného nároku. Okresný súd mal za to, že ku dňu 24.3.2011 kedy bola postúpená žalovaná pohľadávka bol zostatok pohľadávky bol vo výške 8539,96 eur z toho istina vo výške 7650,92, úroky vo výške 589,04 eur, počet dní v omeškaní bol 1251. Navrhovateľ vyzval odporcu k úhrade a oznámil vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru. I keď navrhovateľ v návrhu na začatie konania tvrdil, že postupca od zmluvy odstúpil, uvedené odstúpenie od zmluvy k návrhu pripojené nebolo, toto nepredložil právny zástupca navrhovateľa ani na výzvu súdu a vzhľadom k tomu, že odstúpenie od zmluvy zo strany banky súdu doložené nebolo súd vychádza zo záveru, že Slovenská sporiteľňa a.s. od zmluvy neodstúpila. Vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru v zmysle čl. 7.6.1 písm. a/ VOP bolo po premlčaní predmetného nároku, z dôvodu že bola vyhlásená mimoriadná splatnosť až po postúpení pohľadávky/ 24.3.2011/ kedy bol odporca v omeškaní 1251 dní. Napriek tomu, že odporca prestal dlh splácať pravidelne už v roku 2007 a v nasledujúcich rokoch dlh nesplácal vôbec, sporiteľňa tolerovala tento stav a nepristúpila k výpovedi zmluvy, resp. odstúpeniu od zmluvy tak ako je upravené vo VOP. Z dokladov vyplýva, že odporca bol v omeškaní so zaplatením dlžnej sumy ku dňu 24.3.2011 1251 dní z toho je zrejmé, že splatnosť celej dlžnej sumy nastala podstatne skôr. Z uvedeného potom vyplýva, že pokiaľ pri riadnom splácaní úveru mal odporca splácať mesačné splátky, dochádzalo k premlčaniu jednotlivých mesačných splátok samostatne u každej splátky. Návrh vo veci samej podal dňa 29.6. 2012, t.j. po uplynutí trojročnej premlčacej lehoty, preto okresný súd jeho návrh zamietol ako premlčaný. Keďže došlo k premlčaniu istiny, dochádza k premlčaniu aj jej príslušenstva, a to zmluvných úrokov, ktoré boli splatné spolu so splátkou istiny, ako i úrokov z omeškania. Pre úplnosť súd udáva, že použitie premlčacej doby podľa Občianskeho zákonníka v spotrebiteľských zmluvách uzavretých nie podľa Občianskeho zákonníka pripustil aj NS SR napr. v uznesení sp. zn. 5M Cdo 20/2009 zo dňa 25.1.2011. Pokiaľ navrhovateľ predložil do spisu Dohodu o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku podpísanú odporcom, podľa názoru okresného súdu týmto nedošlo k účinnému uznaniu záväzku s následkami predĺženia premlčacej lehoty na dobu 10 rokov. Z výsluchu odporcu mal súd preukázané, že zamestnanec navrhovateľa oslovil odporcu s podpisom tejto formulárovej listiny s tým, že si len predlžujú vymoženie tohto nároku, resp. že listina sa týka splátok. Vychádzajúc zo skutkových okolností, za akých navrhovateľ dával podpisovať odporcovi uvedenú istinu, keď tento preukázateľne nemal žiadnu vedomosť o tom, že podpisujú aj uznanie záväzku, resp. či tento je alebo nie je premlčaný, nedostali žiadne vyhotovenie tejto listiny a navrhovateľ mal vopred pripravené znenie vyhlásenia odporcov o uznaní záväzku, hodnotí súd takéto konanie ako konanie v rozpore s dobrými mravmi v zmysle § 4 odst. 8 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, pretože navrhovateľ využitím mylných informácií dosiahol uznanie dlhu v záujme predĺženia premlčacej doby i keď obaja odporcovia nemali vôbec vedomosť a ani vôľu takéto vyhlásenie urobiť. Nečestnosť a nedobromyseľnosť konania navrhovateľa pri uzatváraní dohody o splátkach je podporené i tým, že v dohode nie sú žiadne splátky, ich výška, zročnosť uvedené. Je evidentné, že úmyslom navrhovateľa bolo zabezpečiť si pre seba právne isté postavenie na úkor nevedomosti odporcov ako spotrebiteľov. Takéto konanie súd považuje za nekalú obchodnú praktiku v zmysle § 8 odst. 4 citovaného zákona, pričom takéto konanie súd považuje za rozporné s dobrými mravmi v zmysle § 3 odst. 1 Občianskeho zákonníka a predmetný úkon teda neplatný v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka. Takáto praktika pritom podstatne zasahuje do práv spotrebiteľa, pričom navrhovateľ postupoval v rozpore s požiadavkou odbornej starostlivosti. Uvedené vyplýva i z toho, že formuláciu uznania dlhu i v prípade ak je dlh premlčaný je predtlačená na všetkých dohodách bez rozlíšenia, či v čase keď sa dlh „uznáva“ je premlčaný alebo nie. Uznanie záväzku ako nekalá obchodná praktika je neplatná, preto je dôvodne uplatnená námietka zákonnej trojročnej premlčacej doby. Pokiaľ vedľajší účastník uviedol, že ak súd nebude akceptovať argumentáciu ohľadom účinkov dohody a uznania záväzku, navrhuje postupovať v zmysle § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. a požiadať Súdny dvor Európskej Únie o rozhodnutie o prejudiciálnej otázke, súd konštatuje, že v rámci vysvetlenia obsiahnutého vyššie nepovažuje uznanie záväzku za platný právny úkon, otázku konania odporcu vyhodnotil ako nekalú obchodnú praktiku, preto nepovažuje za potrebné prerušiť konanie a požiadať súd o rozhodnutie o prejudiciálnej otázke. Vzhľadom na formuláciu návrhu na prerušenie konania, súd preto o tomto návrhu vedľajšieho účastníka nerozhodoval. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 52 ods. 1, § 54 ods. 1, ods. 2, Občianskeho zákonníka, § 497 ods., 1 Obchodného zákonníka, § 2 písm. a), b) zákona č. 258/2001 Z.z., § 100 ods. 1, § 101 Občianskeho zákonníka. O trovách konania vyslovil, že rozhodne až po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie navrhovateľ z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci a nedostatočného zistenia skutkového stavu. Mal za to, že v danom prípade došlo k nespochybniteľnému uznaniu dlhu, pričom nastali právne účinky spojené s uznaním práva podľa

§ 110 ods. 1 druhá veta Občianskeho zákonníka, ktorý nevyžaduje, aby dlžník mal v čase uznania vedomosť o premlčaní dlhu. Citované zákonné ustanovenie nemožno stotožňovať s inštitútom uznania dlhu podľa § 558 Občianskeho zákonníka. Právny účinok, spojený s uznaním práva, ktorý predpokladá § 110 ods. 1 druhá veta Občianskeho zákonníka, t. j. prerušenie plynutia pôvodnej premlčacej doby a začiatok plynutia novej 10-ročnej premlčacej doby v takomto prípade nastupuje. Bol toho názoru, že odporca sám požiadal o možnosť zaplataenia dlhu v splátkach, nakoľko nebol schopný uhradiť celú dlžnú sumu naraz. Potom, čo sa oboznámil s obsahom Dohody, svojím podpisom existujúci záväzok uznal a vyjadril svoju vedomosť s premlčaním pohľadávky, nebol k podpisu dohody žiadnym spôsobom donútený, pričom nedochádza ani k zhoršeniu jeho postavenia ako spotrebiteľa, práve naopak, odporcovi poskytol možnosť splniť už existujúci splatný záväzok, s plnením ktorého sa dostal do omeškania, v splátkach. Konanie odporcu nepovažoval za morálne a čestné, a preto mu nemôže byť poskytnutá ochrana. Z týchto dôvodov sa domáhal, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že jeho návrhu v celom rozsahu vyhovie alternatívne, rozsudok súdu prvého stupňa zruší a vec mu vráti na ďalšie konanie.

Odporca a vedľajší účastník vo svojom písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu navrhli rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť, uplatnili trovy odvolacieho konania. Uviedli, že navrhovateľom predložená dohoda o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku je formulár, vopred pripravený dodávateľom pre spotrebiteľa, ktorý nemal žiadnym spôsobom možnosť ovplyvniť jeho obsah. Takto predformulovaná dohoda predstavuje neprijateľné zmluvné podmienky, a to predĺženie premlčacej doby formou uznania dlhu a rozhodcovskú doložku. Ich právny význam a dôsledky sú pre spotrebiteľa neznámymi kategóriami a ako neprijateľné sú obe absolútne neplatné. Uzatvorenie dohody je v rozpore s dobrými mravmi v zmysle § 4 ods. 8 ZOS, pretože pri uzatváraní dohody neboli dodržané princípy dobromyseľnosti, čestnosti a navrhovateľom boli využité omyl a lešť v snahe dosiahnuť predĺženie premlčacej lehoty. Zdôraznil, že pracovníci navrhovateľa sú pri získavaní podpisov na formulárových dohodách mimoriadne úspešní a pravdepodobne aj motivovaní zo strany zamestnávateľa. Je známou skutočnosťou, že priemerný spotrebiteľ je nielen právne neznalý a neinformovaný, ale je súčasne mimoriadne manipulovateľný v situácii, pokiaľ sa dostane pod psychický tlak a sú u neho vyvolané emócie strachu a obáv, čo školená osoba, pracujúca pre inkasnú spoločnosť, dokáže v rámci štandardizovanej procedúry bez ťažkostí dosiahnuť vhodným vystupovaním pri použití správnych slovných formulácií v určitom poradí. Takémuto konaniu navrhovateľa nie je namieste priznať súdnu ochranu. Vzhľadom na predformulovaný obsah dohody možno mať vážne pochybnosti o tom, že skutočný prejav vôle dlžníka zodpovedá jej obsahu. Je potrebné uvedenú prax navrhovateľa považovať za nekalú obchodnú prax. Uzatvorenie takejto dohody je v rozpore s dobrými mravmi, pretože pri uzatváraní dohody neboli dodržané princípy dobromyseľnosti, čestnosti a navrhovateľom bol využitý omyl a lešť v snahe dosiahnuť uznanie premlčaného záväzku spotrebiteľa, resp. dosiahnuť predĺženie premlčacej doby. Právny režim predbežne formulovanej štandardnej zmluvy, definovaný v článku 3 ods. 2 Smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách teda nevyhnutne musí dopadať aj na uvedenú dohodu. Rovnako právny režim celej citovanej smernice, z ktorej je odvodený model spotrebiteľskej ochrany, zakotvený v našom právnom poriadku. Dohoda ako právny úkon je pre svoju nezrozumiteľnosť, neurčitosť, rozpor s dobrými mravmi a rozpor s dobrými mravmi a rozpor s kogentnými ustanoveniami spotrebiteľského práva neplatná. Uviedli, že ust. § 558 Občianskeho zákonníka je vo vzťahu k ustanoveniu § 110 ods. 1 druhá veta Občianskeho zákonníka ustanovením špeciálnym a jeho aplikácia je namieste vždy, keď sa jedná o uznanie práva spočívajúceho v povinnosti zaplatiť peňažné plnenie, ktoré je v čase uznávacieho prejavu dlžníka premlčané, čo logicky odôvodňuje podmienku formulovanú zákonodarcom, len ak ten, kto dlh uznal, vedel o jeho premlčaní. Tvrdili, že preukázateľná kumulácia nekalých obchodných praktík navrhovateľa (§ 7 ZOS, § 8 ods. 1, ods. 4 ZOS), ktoré odporujú dobrým mravom (§ 4 ods. 8 ZOS, § 3 ods. 1 OZ) súčasne s neurčitosťou dohody je dôvodom na posúdenie „uznania“ ako neplatného právneho úkonu podľa § 39, § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

Krajský súd v Trenčíne preskúmal vec v zmysle § 212 ods. 1 O.s.p. v rozsahu podaného odvolania a jeho dôvodov a dospel k záveru, že rozsudok okresného súdu je potrebné potvrdiť ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O.s.p. Vo veci bolo rozhodnuté bez pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p.

Odvolací súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce námietky, ktoré boli v odvolaní navrhovateľom vznesené a v plnom rozsahu sa stotožňuje so skutkovými i právnymi závermi súdu prvého stupňa. Odvolacie námietky navrhovateľa vo veci samej sú totožné s námietkami, ktoré uplatnil pred súdom

prvého stupňa. Odvolací súd konštatuje, že súd prvého stupňa vykonal vo veci dostatočné dokazovanie, vyhodnotil dôkazy v konaní vykonané každý jednotlivito a všetky vo vzájomnej súvislosti, odôvodnil, z akých dôvodov a ktoré tvrdenia účastníkov mal za preukázané, a ktoré nie, uviedol svoje skutkové zistenia, ktoré z dokazovania vyplynuli a na vec aplikoval správne právne predpisy, ktoré i správne vyložil a vysporiadal sa so všetkými námietkami navrhovateľa. Totožné námietky navrhovateľa uvedené v podanom odvolaní, preto nemohli v danej veci privodiť zmenu napadnutého rozsudku vo veci samej. Ani v odvolacom konaní totiž neboli preukázané také skutočnosti, ktoré by mohli mať za následok odlišné rozhodnutie vo veci. Z tohto dôvodu si odvolací súd osvojil dôvody napadnutého rozsudku a v podrobnostiach na ne v zmysle § 219 ods. 2 O.s.p. odkazuje. Na zdôraznenie správnosti dodáva nasledovné:

Odvolací súd zhodne s názorom prvostupňového súdu poukazuje na skutočnosť, že v prejednávanej veci pri uzatváraní dohody o splátkovom kalendári a uznaní dlhu došlo k nekalej obchodnej praktike, ktorá bola v rozpore s požiadavkou odbornej starostlivosti, a ktorá podstatne narušuje, alebo môže podstatne narušiť ekonomické správanie priemerného spotrebiteľa vo vzťahu k výrobku alebo službe, ku ktorému sa dostane alebo ktorému je adresovaná alebo priemerného člena skupiny, ak je obchodná praktika orientovaná na určitú skupinu spotrebiteľov. Umiestnenie textu o vedomosti premlčaného dlhu nasvedčuje tomu, že zo strany navrhovateľa došlo k porušeniu odbornej starostlivosti vo vzťahu k spotrebiteľovi, ktorá predpokladá osobitnú schopnosť a starostlivosť, ktorú možno rozumne očakávať od dodávateľa pri konaní vo vzťahu k spotrebiteľovi zodpovedajúca čestnej obchodnej praxi alebo všeobecnej zásade dobrej viery uplatňovanej v jeho oblasti činnosti. Z tohto hľadiska je preto aj správny záver o tom, že dohoda o uzavretí splátkového kalendára o uznaní záväzku ako nekalá obchodná praktika je neplatná, a preto bola dôvodne uplatnená námietka premlčania.

Ako vyplýva z článku 6 odsek 1 Smernice Rady č. 2005/29 o nekalých obchodných praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom na vnútornom trhu, obchodná praktika sa považuje za klamlivú, ak obsahuje nesprávne informácie a je preto nepravdivá alebo akýmkoľvek spôsobom, vrátane celkového prevedenia uvádza do omylu, alebo je spôsobilá viesť do omylu priemerného spotrebiteľa vo vzťahu k jednému alebo k viacerým prvkom vymenovaným v tomto článku 6 ods. 1, pričom v obidvoch prípadoch zapríčiňuje, alebo je spôsobilá zapríčiniť, že spotrebiteľ urobí rozhodnutie o obchodnej transakcii, ktoré by inak neurobil. Článok 2 písm. d) smernice č. 2005/29 definuje pojem obchodné praktiky použitím zvlášť širokej formulácie ako „akékoľvek konanie, opomenutie, spôsob správania alebo vyjadrenie, obchodná komunikácia, vrátane reklamy a marketingu obchodníka, priamo spojené s podporou, predajom alebo dodávkou produktu spotrebiteľom (rozsudky zo 14.01.2010 Plus A.,C-304/08 Zb. s. I 217, bod 36, a z 09.11.2010, Mediaprint Zeitungs - unt zeitschriftenverlag C 540/08, bod 17).

S prihliadnutím práve na okolností uzatvorenia dohody o uznaní záväzku a splátkovom kalendári je potrebné skonštatovať, že uvedená dohoda je nepochybne formulár ktorý vopred pripravil veriteľ pre dlžníka obsahujúci viacero právnych vzťahov napríklad jednostranné prejavy uznania záväzku, prehlásenie o vedomosti o premlčaní dlhu a jeho o následkoch a dvojstranné právne úkony o dohode o splátkach a dohode o uzavretí rozhodcovskej doložky. Skrytým cieľom je dosiahnutie uznania záväzku a predĺženia premlčacej doby na uplatnenie nároku navrhovateľa. Z textu dohody je zrejmé že ide o formulár, ktorý navrhovateľ používa vo vzťahu k neurčitému počtu dlžníkov (označenie osobou a údajov). Všetky tieto okolnosti len dosvedčujú fakt, že navrhovateľ chcel dosiahnuť uznanie premlčaného dlhu v zmysle Občianskeho zákonníka a v dôsledku toho uplatniť právo na súde. Súd teda nemôže poskytnúť ochranu uplatnenému právu, ktoré je výsledkom použitia nekalej obchodnej praktiky, pretože výkon práv nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi (§ 3 ods. 1 OZ).

Z týchto dôvodov krajský súd rozsudok okresného súdu vo veci samej ako vecne správny potvrdil (§ 219 ods. 1 O.s.p.).

O trovách celého konania s poukazom na § 224 ods. 4 O.s.p. rozhodne súd prvého stupňa vrátane trov odvolacieho konania.

Rozhodnutie bolo senátom Krajského súdu v Trenčíne prijaté jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.